

Реферат на тему: "Життя та творчий шлях Ольги Кобилянської"

Ольга Кобилянська

РЕФЕРАТ НА ТЕМУ:

"Життя та творчість

Ольги Кобилянської"

Ольга Юліанівна Кобилянська народилася 27 листопада 1863 р. в невеликому містечку Гура-Гумора Кимпулунзького повіту в Південній Буковині (тепер Румунія). Батько, українець з Галичини, залишившись сиротою в 14 років, самотужки домігся посади урядовця-правника, тому й виховував дітей у пошані до праці, прищеплював акуратність при виконанні будь-якого завдання. Від матері, що походила з німецько-польської родини, дівчина успадкувала лагідність, ніжність, музичне обдаровання.

Дитинство Ольги минуло серед розкішної природи Карпат, яка вплинула на формування естетичних смаків.

Через переведення батька по службі родині довелося жити в кількох містечках карпатського передгір'я — Сучаві, Садгорі, а згодом у Кимпулунзі, де Ольга здобула початкову освіту німецькою мовою. Батько подбав, щоб дочка приватно вивчала й українську мову.

Формування Кобилянської як особистості відбувалося в складних умовах. Доводилося жити в німецько-румунському оточенні, і хоч у сім'ї й лунали польська та українська мови, проте поза стінами хати спілкувалася німецькою. Дівчина брала участь в аматорських виставах, співала, грала на фортеп'яно, багато читала — переважно твори німецьких і швейцарських письменників: Йоганна Готфріда Гердера, Йоганна Вольфганга Гете, Фрідріха Шіллера, Готфріда Келлера, Генріха Гейне, Фрідріха Шпільгагена, Євгенії Марліт. Кобилянська почала писати вірші й оповідання німецькою мовою.

Пізніше письменниці дорікали за німецький спосіб мислення, залежність від німецької класики. Тому мав рацію Дмитро Павличко, який, відкинувши несправедливі обвинувачення окремих критиків, зазначав, що в тогочасних умовах німецька мова для Кобилянської була єдиним виходом у широкий духовний світ, без якого трудно піднятися на верхів'я мистецтва. "Німецька мова — це та вода, що повертала могутнє колесо душевного млина письменниці, де в кошах була засипана тверда і перлиниста пшениця почуттів і мислей з українського поля".

Завдяки самоосвіті, постійному самовдосконаленню Кобилянська ознайомила з визначними явищами європейської культури. На її зростання вплинула й Софія Окуневська, яка переконала вісімнадцятирічну Ольгу писати українською мовою, працювати для рідного народу. Тепер поряд з творами Федора Достоєвського, Івана Тургенева, в її життя ввійшли поезія Тараса Шевченка, проза Івана Франка,

публіцистика Михайла Драгоманова.

Кобилянська писала, що в її творчій праці важливу роль відігравали особисті переживання і враження. Справді, і в ранніх німецькомовних оповіданнях та повістях "Гортенза", "Картина, з життя Буковини", "Видиво", "Вона вийшла заміж і в пізніших, уже україномовних творах "Людина", "Царівна", "Некультурна", "Ніоба", "Через кладку" — всюди просвічується образ авторки, багатий світ її спостережень і почуттів, винесених з реальної дійсності.

З 1891 р., коли сім'я оселилася в Чернівцях, Кобилянська входить у коло прогресивної інтелігенції, глибше знайомиться з українським літературним життям. З середини 90-х років друкуються її твори, на них відгукується критика, їх перекладають німецькою, польською, чеською мовами. Осип Маковей відзначав поєднання в прозі Кобилянської реалістичного й романтичного прийомів письма. Для неї багато важила поїздка до Львова на відзначення Франкового ювілею у 1898 р. Тоді вона познайомилася з багатьма діячами української культури.

Наступного року Кобилянська відвідала Київ, де зустрічалася з Миколою Лисенком, Михайлом Старицьким, Михайлом Коцюбинським. Незабутнє враження справила на неї поїздка до Канева, де вклонилася могилі Тараса Шевченка. За запрошенням родини Косачів гостювала на їхньому хуторі Зелений Гай, поблизу м. Гадяча на Полтавщині, щиро здружилася з Лесею Українкою. Велика поетеса високо оцінила новаторську прозу Кобилянської, познайомила з нею українську громадськість.

З цього часу образ "великої, пишної", але "пригнобленої, скованої" України назавжди увійшов у серце письменниці. Вона мріяла про нові подорожі на Наддніпрянщину, проте цим планам не судилося здійснитися. На заваді ставали напружена творча праця (на початку XX ст. були написані повісті "Земля", "Ніоба", "В неділю рано зілля копала", "Через кладку", "За ситуаціями"), хвороба та смерть матері, хатні обов'язки, розрив з близькими людьми, а головне — важка недуга внаслідок простуди. "Хвороба ця,— писала вона в 1927 р.— держиться мене й досі та не дозволяє брати участі в діяльності українського суспільства".

Важкими для Кобилянської були трагічні роки першої світової війни. Жила вона в Чернівцях, тремтіла душею за рідних та близьких, бо один брат попав у російський полон і страждав десь у Сибіру, а про долю другого не було жодної звістки. Матеріальні злигодні, постійне напруження, вічна тривога — "ох, як се все торгає нерви, підкошує здоров'я, а як ще до того пристане турбота о насущний хліб — ляг би в труну і навіки з утома заснув!

Як і Василь Стефаник, Марко Черемшина, Степан Васильченко, Кобилянська гнівно засудила криваву бійню, їй особливо боліло, що у війні гинули не тільки солдати, а й мирні люди. Про це йдеться в її новелах "Назустріч долі", "Юда", "Лист засудженого вояка до своєї жінки", "Сниться". Наснажені антимілітаристським пафосом, вони й сьогодні зберігають виховне значення.

Через рік Чернівці знову були захоплені румунськими військами. Воєнна жандармерія встановлює нагляд за Кобилянською. Окупанти готують над нею судову

розправу, і тільки смерть, що настала 21 березня 1942 р., врятувала письменницю від ганебного судилища. Окупаційні власті заборонили опублікувати некролог українською мовою та промови вад могилою.

У 1944 р. в будинку, де жила Кобилянська, відкрито меморіальний музей. У 1963 р. було широко відзначено 100-річчя з дня народження письменниці, її ім'я присвоєно Чернівецькому театрові, вулицям у містах Буковини. У 1973 р. відкрито також музей Кобилянської у с. Димка, де вона влітку відпочивала і на основі реальної події братовбивства написала славнозвісну повість "Земля". Український народ береже пам'ять про свою талановиту дочку: твори Кобилянської постійно перевидаються, досліджуються літературознавцями, вивчаються учнями та студентами.